

POLITISKT MÅLPROGRAM

**FÖR FINLANDS
STUDERANDEKÅRERS FÖRBUND -
SAMOK
2019-2023**

SAMOKs vision för yrkeshögskoleutbildningen och studier

Yrkeshögskoleutbildningen i Finland är den bästa i världen. En kvalitativ och progressiv yrkeshögskoleutbildning värdesätts och erkänns av samhället. Jämlikhet mellan generationer beaktas i utvecklingen av utbildningen. Alla, i alla skeden av livet och arbetskarriären, har tillgång till utbildning. De nya lösningar och innovationer som yrkeshögskoleutbildningen skapar gör Finland livskraftigt, stärker människors välbefinnande och skapar nya lösningar för hållbar utveckling. Yrkeshögskoleutbildningen spelar en viktig roll i att stärka befolkningens kompetens, utveckla internationellt samarbete och som en del i den europeiska högskolegemenskapen. Yrkeshögskoleutbildning ordnas på båda de officiella språken.

I Finland är yrkeshögskolorna gemenskaper där alla medlemmar i gemenskapen görs delaktiga i att utveckla verksamheten och utbildningsinnehållet samt i beslutfattande. Den finländska yrkeshögskoleutbildningen betonar samarbete med arbetslivet och ett lösningsfokuserat grepp om förändringarna i arbetslivet och samhället. Internationalism är en del av vardagen för alla som ingår i högskolegemenskapen. Studerande deltar i att utveckla utbildningen och deras mångsidiga och individuella behov liksom den nyaste tekniken och pedagogiken tas i beaktande i undervisningen och undervisningsmetoder.

Examensutbildning är avgiftsfri för studerande och den högre utbildningens strukturer och verksamhet är jämlika. De som studerar vid och utexamineras från högskolorna representerar befolkningens sociala mångfald. En viktig del i utvecklingen av yrkeshögskoleutbildningen är att den tar hänsyn till studerandes olika livssituationer och underrepresenterade grupperns behov. Samhället och högskolegemenskaperna månar holistiskt och långsiktigt om studerandes välbefinnande och studieförmåga. Den sociala tryggheten tar hänsyn till studerandes olika livssituationer och möjliggör heltidsstudier, kontinuerligt lärande samt att kombinera jobb och studier.

”

De nya lösningar och innovationer som yrkeshögskoleutbildningen skapar gör Finland livskraftigt, stärker människors välbefinnande och skapar nya lösningar för hållbar utveckling.

För att vi ska uppnå visionen krävs långsiktig utveckling.

Under åren 2019–2023 är de mest relevanta frågorna för att uppnå visionen:

Hur utvecklar vi den högre utbildningen så att den möter kraven i arbetslivet i framtiden?

Hur säkerställer vi att högskolorna erbjuder möjligheter till kontinuerligt lärande?

Hur utvecklar vi den högre utbildningen så att den erbjuder allt fler mer kompetens och färdigheter för ett mångkulturellt och internationellt arbetsliv?

Hur reformerar vi den sociala tryggheten så att den möter framtida utmaningar?

Hur säkerställer vi att alla verkligen har möjlighet att utbilda sig så långt som den egna potentialen och motivationen räcker?

Hur utvecklar vi hälsovårdssystemet så att det stöder framtida arbets- och studieförmåga?

Framtidens anställda behöver kunskap och förmåga att lära sig

Arbetslivet och samhället förändras i rask takt i och med globaliseringen, ny teknik samt en åldrande befolkning. Arbetslivet behöver allt mer högt utbildad arbetskraft då fokus förflyttas från produktion till problemlösning och sakkunnigarbete. Arbetets utförande blir allt mer projektliknande, och under karriären behövs olik slags kompetens som kontinuerligt uppdateras. Då är det också viktigt att kunna identifiera och uppdatera sin kompetens. Därför vill SAMOK satsa på att utveckla den examensinriktade utbildningen så att alla som tar examen har goda förutsättningar att nå framgång i ett föränderligt arbetsliv.

”

SAMOK vill satsa på att utveckla den examensinriktade utbildningen så att alla som tar examen har goda förutsättningar att nå framgång i ett föränderligt arbetsliv.

Hur utvecklar vi den högre utbildningen så att den möter kraven i arbetslivet i framtiden?

Utveckla utbildning som bygger på kompetens med målsättningen att ge studerande så bra väggkost som möjligt för att kunna identifiera sin egen kompetens. Stärk erkännande av kompetens som inhämtats på annat sätt och hur den omsätts i studiepoäng så att en examen allt oftare kan bestå av kompetens från olika källor. Den högskola som beviljar examen bär dock alltid ansvaret för examen som helhet. Inkludera även verbal respons om studerandens kompetens och dess utveckling i utvärderingen av studerande.

Inkludera i studierna branschövergripande arbetslivsnära projekt och FUI-projekt inom vilka den studerande lär sig att mångsidigt tillämpa sina kunskaper i olika situationer samt att verka mångprofessionellt. Det här ger samtidigt den studerande stark arbetslivskompetens och hen utvecklar sin expertis. Den studerande ska alltid få en rimlig ersättning för praktiken, och högskolorna ska säkerställa möjligheter till praktik för alla studerande.

Erbjud den undervisande personalen påbyggnadsutbildning, måna om personalens välbefinnande och säkerställ att den har förutsättningar att använda sig av ny teknik och nya undervisningsmetoder. Att den undervisande personalen regelbundet genomgår perioder i arbetslivet är en naturlig del av högskolans verksamhet, och de här perioderna säkerställer att personalens arbetslivskompetens är uppdaterad.

Säkra tillräcklig och jämlik finansiering för den högre utbildningen så att högskolorna ska ha möjlighet att producera utbildning av hög kvalitet. Beakta i finansieringen hur studierna framskrider för alla studerande samt kvaliteten på utbildningen. I det nuvarande högskolesystemet finns det två typer av högskolor som båda har sina särskilda uppgifter. Om högskolesystemet utvecklas mot en enhetlig lagstiftning, ska särdragen i de båda nuvarande högskoletyperna beaktas och bevaras. Högskolorna skiljer sig från varandra vad gäller pedagogik och undervisningsuppgifter.

Mångkultur och internationalism ingår i all utbildning

Avstånden minskar och den internationella politiken påverkar allt mer de olika delarna av det finska samhället. Vi är en del av Europa, den Europeiska unionen och det internationella samfundet. Vi behöver internationella experter och kompetens för att verka internationellt. Mångfalden av språk och kulturer i samhället ökar och arbetslivet blir mer mångkulturellt.

”

Vi behöver internationella experter och kompetens för att verka internationellt.

Hur utvecklar vi den högre utbildningen så att den erbjuder allt fler mer kompetens och färdigheter för ett mångkulturellt och internationellt arbetsliv?

Internationalism är en del av alla examina och kontinuerligt lärande. Det finns olika alternativ för studerande att få internationell erfarenhet och utöver traditionell mobilitet utnyttjas även internationella projekt och internationellt samarbete över nätet. Studerande i olika livsskeden har möjligheter till internationellt samarbete. Högskolorna erbjuder kulturell kompetens och i samarbete mångsidig språkundervisning. Högskolorna använder sig av internationell undervisning- och forskningspersonal samt samarbetar med utländska högskolor.

Finland erbjuder internationella studerande utbildning av hög kvalitet och vi satsar på att göra Finland attraktivt som ett land att studera i. Stipendiesystemen vid högskolorna är omfattande och att söka stipendier är transparent och jämlikt. Internationella studerande samverkar med finländska studerande och stärker den internationella kompetensen vid högskolorna. Internationella studerande har jämlika möjligheter att medverka i högsko-

legemenskapen och utveckla den högre utbildningen. Sysselsättning för internationella studerande stöds och möjligheter att få undervisning i finska ökas. Även hur arbetstillstånd beviljas och perioden de gäller stöder sysselsättning.

Finland tar emot och skickar ut utbytesstuderande. Studiesociala förmåner följer studerande och EU-ländernas stöd gör det möjligt att studera i Finland. Studerande har möjlighet till understödda utbyten av olika längd samt till olika studieresor. Det är möjligt att göra sin praktik även utomlands. Studerande erhåller genom utbytet kompetens som räknas hen tillgodo i hens examen.

EU-ländernas utbildningspolitiska beslut fattas på nationell nivå. EU koordinerar samarbetet och ser till att det finns en ändamålsenlig kongruens i medlemsstaternas högre utbildning. Stödet för internationalisering är jämlikt för alla högskolor. Det är lätt att få en examen avlagd i ett annat EU-land erkänd.

Steg mot en mer jämlik utbildning

De största utmaningarna i vår tid består av ett allt mer polariserat samhälle, ojämlikhet och marginalisering. Utbildningsmässig jämlikhet är ett av de mest effektiva sätten att få bukt med ovanstående utmaningar. Därför måste samhället garantera alla jämlika förutsättningar att genom hela livet er hålla sådan kompetens och allmänbildning som förutsätts för att en ska klara sig på arbetsmarknaden och i livet. För att utbildningen i Finland verkligen ska vara den bästa i världen måste vi garantera att alla, oberoende av bakgrund, har möjlighet att utbilda sig på ett sätt som korrelerar med hens potential.

”

Därför måste samhället garantera alla jämlika förutsättningar att genom hela livet erhålla sådan kompetens och allmänbildning som förutsätts för att en ska klara sig på arbetsmarknaden och i livet.

Hur säkerställer vi att alla verkligen har möjlighet att utbilda sig så långt som den egna potentialen och motivationen räcker?

Den **examensinriktade** utbildningen är gratis för de studerande.

Jämlikheten inom det finländska utbildningssystemet utvecklas som en helhet, alltifrån småbarnspedagogik till kontinuerligt lärande under arbetskarriären. Alla barn har en subjektiv rätt till avgiftsfri småbarnspedagogik. Minska skillnaden mellan olika befolkningsgrupper i fråga om deltagande i småbarnspedagogik. Den grundläggande utbildningen förebygger snedvridningar i kompetens och utbildningsval. Alla unga har en andra stadiets examen och förutsättningar för fortsatta studier. De som studerar vid och utexamineras från högskolorna representerar befolkningens sociala mångfald. Studerandeantagningen främjar jämlikhet inom utbildning. Hela utbildningssystemet uppmunttrar människor med olika bakgrund till kontinuerligt lärande.

Finland skapar ett långsiktigt program för att utveckla tillgänglighet och jämlikhet inom utbildning. Planen omfattar hela studiegången. Programmet identifierar de stadier av utbildningsvägen där vi kan åtgärda snedvridning i utbildningsval samt definiera de grupper som är i särskilt behov av stöd. Definitionen

på tillgänglighet omfattar regional tillgänglighet. Programmet fokuserar även på genomströmningen i utbildning. Programmet inkluderar ambitiösa, tydliga och omfattande målsättningar.

Alla har en jämlik tillgång till högre utbildning oberoende av ålder, etnisk eller nationell bakgrund, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, ekonomisk ställning, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning, kön eller någon annan orsak som gäller hens person. Högskolegemenskaperna främjar jämlikhet och högskolorna satsar på att göra det möjligt att slutföra sina studier och ta examen i alla livssituationer. Det svenska språkets ställning ska tryggas.

Studiernas tillgänglighet utgör en grundpelare i den högre utbildningen. Studerande med särskilda behov får tillräckligt stöd och högskolorna tryggar tillgängligheten under hela studiegången. Den undervisande personalens kompetens och högskolegemenskapens attityder samt studiematerial, undervisningsmetoder och läromedel samt lärmiljöer och tillvägagångssätt möjliggör att studierna framskrider smidigt för alla studerande.

En framgångsrik högskola erbjuder kontinuerligt lärande

Förändringarna i arbetslivet både eliminerar och skapar arbetstillfällen. I de jobb som består förändras hur arbetet utförs och vilken kompetens som behövs. Arbetstagarna behöver ny kompetens. SAMOK anser att vi måste skapa mångsidiga lösningar för att förvärva ny kompetens. Vid sidan av examensutbildning behöver vi olika paket av olika omfattning för kompetenskomplettering. Vi behöver även olika sätt att genomföra lärande vid sidan av arbete och under olika skeden av arbetskarriären för den delen av befolkningen som är i arbetsför ålder.

”

Vid sidan av examensutbildning behöver vi olika paket av olika omfattning för kompetenskomplettering.

Hur säkerställer vi att högskolorna erbjuder möjligheter till kontinuerligt lärande?

Högskolorna erbjuder olika kompetenshelheter av olika omfattning för den arbetsföra befolkningen. Utbudet av utbildning och hur den förverkligas tar hänsyn till de olika grundutbildningar som deltagarna har samt deras olika resurser att delta i utbildningen. Högskolorna utvecklar innehållet i kompetenshelheterna med hjälp av effektiv prognostisering av regionala kunskaps- och arbetskraftsbehov.

De helheter som utgörs av kontinuerligt lärande är ny verksamhet för högskolorna, vilket innebär att högskolorna behöver ny finansiering, utöver deras befintliga finansiering, för att förverkliga dem. Kontinuerligt lärande och examensutbildning får inte tävla sinsemellan om finansiering och verksamhet vid högskolorna.

Högskolorna utvecklar alumnverksamheten och nätverk. Högskolorna deltar i att utveckla sina alumners arbetskarriärer och erbjuder alumnerna stöd för deras karriärsutveckling genom komplettering av kompetens, nätverk och exempelvis mentorskap. Samtidigt är alumnerna som en del av högskolegemenskapen och utgör ett stöd för examensutbildningen, i att identifiera kompetensbehov i arbetslivet samt verkar som mentorer för examensstuderande.

Kompetenshelheterna inom kontinuerligt lärande finns samlade i en tjänst och är lätta att hitta. Tjänsten erbjuder bland annat handledning för individuell identifiering av kompetens samt för att hitta lämpliga kompetenshelheter.

Flexibel social trygghet i en digital tid

Uppfattningen om vad arbete, familj, försörjning och boende innebär befinner sig i ett brytningsskede. Den befintliga sociala tryggheten klarar inte längre av att möta de behov som det förändrade och föränderliga samhället har. Den förestående helhetsreformen av grundtryggheten måste höja sysselsättningsgraden, uppmuntra till arbete och företagande samt bekämpa och minska ojämlikhet. En förutsättning för ett fungerande system för social trygghet är att det är omfattande, ligger på en tillräcklig nivå samt att det uppfattas som rättvist. De viktigaste kriterierna för helhetsreformen av grundtryggheten är att det nya stödet tar hänsyn till alla livsskeden, möjliggör studier på grundtryggheten och tryggar en tillräcklig försörjning. Den nya modellen måste skapas med sikte på framför allt framtiden, ett arbetsliv i förändring och samhällets behov och utmaningar – förmånstagarnas ställning icke att förglömma.

”

En förutsättning för ett fungerande system för social trygghet är att det är omfattande, ligger på en tillräcklig nivå samt att det uppfattas som rättvist.

Hur reformerar vi den sociala tryggheten så att den möter framtida utmaningar?

Grundtryggheten tar särskild hänsyn till de unga åldersklasserna. Grundtryggheten beaktar livslångt lärande och studier som en naturlig del av individens livslopp. En bra generationspolitik säkerställer att stödet är på en tillräcklig nivå för alla i alla livsskeden – också i framtiden.

Delar i ett bra system för grundtrygghet utgörs av en hållbar finansieringsbas samt att systemet är tydligt, transparent och flexibelt. De resurser som frigörs av ett nationellt inkomstregister används för att stöda och handleda förmånstagarna i olika livsskeden.

Den sociala tryggheten är till sin struktur förebyggande och motiverande. Systemet ger möjlighet till heltidsstudier, arbete och företagande samt olika kombinationer av dessa. Systemet uppmuntrar på så vis individer till delaktighet och erbjuder alla möjlighet att påverka sin livssituation och sin karriär.

I ett tydligt system som är lätt att förstå fungerar tjänster och förmåner smidigt i kombination. Förändringar i familje- och hushållsstrukturer samt ett arbetsliv i förändring, nya begrepp inom arbete och att innebörden i dem förändras utgör en viktig grund för hur systemet fungerar. Systemet gör också kompletterande mekanismer för social trygghet möjliga. De här kompletteringarna stöder individens behov och utgångspunkter.

En helhetsreform av systemet för stöd för boende utgör en central del av grundtrygghetsreformen och en del av den nya grundtryggheten. Den befintliga modellen, där stöd för boende och resten av systemet inte är kompatibla, är invecklad och stel samt snedvrider bostadsmarknaden.

Framtidens arbetsförmåga skapas redan under studietiden

Finlands befolkning åldras och samtidigt minskar antalet personer i arbetsför ålder i och med att de åldersklasser som kommer in på arbetsmarknaden är allt mindre. För att Finland ska kunna möta de utmaningar som den förändrade befolkningsstrukturen och den försvagade försörjningskvoten medför måste vi säkerställa att en tillräckligt stor del av medborgarna förmår arbeta. Det enda sättet att höja sysselsättningsgraden är, om vi kan finna sätt att säkerställa det, att vår framtida arbetskraft är både kunnig och mår bra. Därför vill SAMOK avsätta resurser särskilt för förebyggande arbete och lågtröskeltjänster som stöder arbets- och studieförmågan. Det garanterar att så många som möjligt stannar i arbetslivet så länge som möjligt.

”

SAMOK vill avsätta resurser särskilt för förebyggande arbete och lågtröskeltjänster som stöder arbets- och studieförmågan. Det garanterar att så många som möjligt stannar i arbetslivet så länge som möjligt.

Hur utvecklar vi hälsovårdssystemet så att det stöder framtida arbets- och studieförmåga?

Beakta rättvisa mellan generationerna i utvecklingen av social- och hälsovårdstjänster samt då resurser fördelas. Avsätt tillräckliga resurser även för utvecklingen av tjänster för personer som studerar eller arbetar samt för att främja välbefinnande och hälsa. Skifta fokus för tjänsterna från att sköta problem till att aktivt främja fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och till att förebygga problem.

Minska skillnaderna i välbefinnande och hälsa bland befolkningen – särskilt bland unga – och främja jämlikhet samt tillgången till tjänster. Minska hälsoskillnader mellan olika kön och befolkningsgrupper, likaså skillnader i att uppsöka hälsotjänster. Satsa på tjänster även för unga som står utanför arbetsmarknaden och utbildning, bland annat genom att säkerställa rätten till hälsokontroller och hälsorådgivning för alla unga.

Minska och förebygg de skador som psykisk ohälsa och rusmedelsproblem medför för studie- och arbetsförmågan. Öka tillgången till mentalvårdstjänster med låg tröskel, bevara den lagstadgade rätten till rehabiliterande psykoterapi och skapa en statlig psykoterapigaranti för att säkerställa tillräckligt snabb tillgång till vård. Uppgör ett omfattande program för att främja mental

hälsa i Finland, i vilket särskilt unga och studerande beaktas.

Studenternas hälsovårdsstiftelse SHVS producerar nationellt studerandehälsovård för alla högskolestuderande. Finansieringen för SHVS och SHVS utbud av tjänster är tillräcklig för att behandla och förebygga mångfasetterade problem i studieförmågan. Gör studerandes vårdvägar smidiga genom att skapa fungerande modeller för att sammanjämka den studerandehälsovård som SHVS producerar och andra offentliga social- och hälsovårdstjänster.

Hela utbildningssystemet från småbarnspedagogik till kontinuerligt lärande upprätthåller och främjar studieförmågan samt hjälper att undvika utbrändhet senare i arbetslivet. I undervisningsplanerna ingår studier som stöder självledarskap och välbefinnande i studierna och arbetet. Studerandes välbefinnande är en strategisk prioritet för högskolorna. Alla högskolor satsar tillräckligt på handledning och på tjänster som stöder studieförmågan, särskilt studiepsykologer. Högskolorna säkerställer att studiemiljöerna är socialt, psykiskt och fysiskt trygga. Studerandes välbefinnande ökar och de lär sig allt bättre upprätthålla sin arbetsförmåga redan under studietiden.

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK
Finlands studerandekårers förbund
University of Applied Sciences Students in Finland

www.samok.fi